

Leiedal

Kruiskouter, 52, 8620 Kortrijk-Bissegem

Situeringskaart: nr. 11, Popp-kaart B/8-9-10, Gewestplan, landbouwgebieden)

Eigenaar grond en gebouwen:

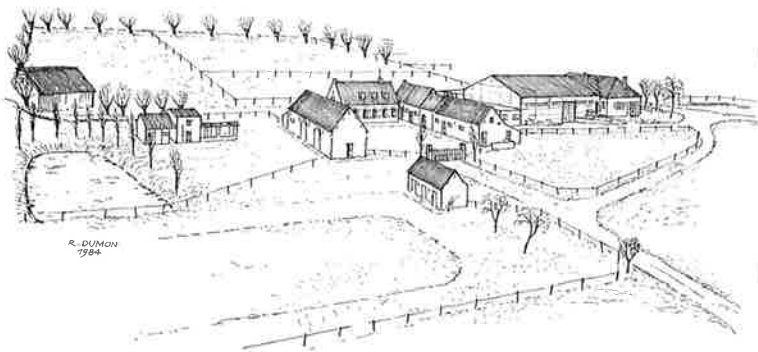
Buyse Joris.

Bekende uitbaters:

Vervisch Léon (-1918),
Lievens (1918-1935),
Veys Dolf (1935-1943),
Veys Raymond (1943-1946),
Buyse Cyriel (1946-1946),
wed. Cyriel Buyse (1946-1951),
Kinderen Buyse (1951-1963),
Buyse Albert (1963-1966),
Buyse Joris (1966-)
en in woonhuis wed. Delabie.

Nieuwe naam: gegeven naar de naam van de paardenmanège. De hoeve is prachtig gelegen in het Leiedal. Oudste vermelding: 1740, R.A.K., gemeentearchief Bissegem 1-2.

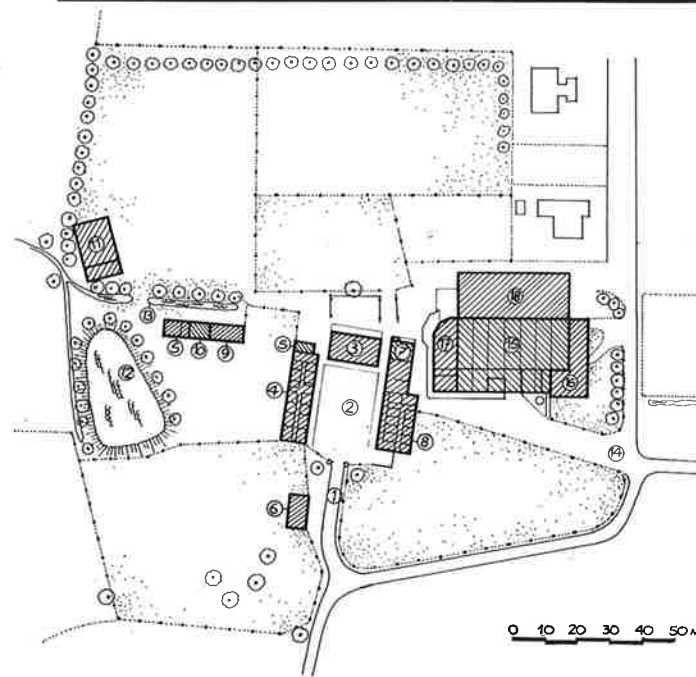
Gebouwen: open U-vorm. Oudste gegevens: 1837, woonhuis, koestal vermoedelijk uit midden van de 18de eeuw. Woonhuis (1837: oorspronkelijke gesloopt en nieuw gebouwd, huidige woonhuis oorspronkelijk met strodak, 1974: interieur volledig vernieuwd, achterkeuken gesloopt), ovenbuur (1946, tot 1956 in werking, nu bergingsplaats en smisse, oorspronkelijk ovenbuur gesloopt in 1918), stallingen (oudste gedeelte van midden 18de eeuw, paardestal vermoedelijk van 1837, 1940: van stro- naar panendak, 1971: nieuwe paardestal palend aan oude, 1967 koestal omgebouwd tot paardestal), hangar (van WO II, gebouwd door Duitsers en gebruikt als vliegtuighangar), schuur (19de eeuw, 1938-1943: tweemaal afgebrand, 1968 omgebouwd tot paardestallen), wagenkot (dateert van de eeuwwisseling,

Aanvullende gegevens:

De hoeve Leiedal was in 1740 in bezit van de weduwe en de erfgenamen Gijselbrecht-Verhelst. Er waren toen vermoedelijk twee uitbaters: Guillie Gellynck en Joannes Vanackere. Omstreeks 1840 was Maria Cornillie-Debacker uit Moorsele de eigenares. Haar initialen 'DC 1837' zijn aangebracht in smeedwerk op de topgevel van het woonhuis. Na de dood van Maria Cornillie op 7 december 1867 werd de hoeve vermoedelijk eigendom van juffrouw Chomé*. In 1904 werd Mevrouw Haeck van Harelbeke hoogstwaarschijnlijk de nieuwe eigenares. Of Mevrouw Haeck, Barones de Greffier

Leiedal: algemeen zicht.

- 1 Toegang
- 2 Neerhof
- 3 Woonhuis
- 4 Paardenstal
- (oorspronkelijk schuur)
- 5 Bergplaats klein materiaal
- 6 Wagenberg
- 7 Smidse
- 8 Paardenstal
- (oorspronkelijk koestal)
- 9 Hoenderhok
- 10 Ast
- 11 Loods
- 12 Vijver
- 13 Wal (overblijvend deel)
- 14 Toegang manège
- 15 Manège
- 16 Woonhuis
- 17 Clubhuis

was konden we niet nagaan. Ze was tevens eigenares van de St.-Omaarshoeve. Bij haar dood in de jaren twintig werd haar eigendom verdeeld onder de 3 kinderen. Juffrouw Acke (Haeck?) werd de nieuwe eigenares van Leiedal met een 15-tal ha, haar zuster erfde de St.-Omaarshoeve met minder land daar de gebouwen groter waren, en een derde zuster kreeg geen hoeve maar wel 40 ha. De drie zusters geraakten onderling in twist, en bij toeval werd het landbouwareaal ten koste van de hoeve St.-Omaar 53 ha groot! Met de aanleg van het vliegveld in Wevelgem in de jaren '30 ging 9 ha verloren, 9 ha werd verkocht voor roterijen, en er ging nog een 2-tal ha verloren bij verkavelingen in de Kerkstraat.

Omstreeks 1935 is de familie Veys, afkomstig van Gullegem op de hoeve gekomen als uitbater. In de volksmond wordt de hoeve vaak 'Veyskeshof' genoemd. In de jaren '40 brandde de schuur tot tweemaal toe af. Er was sprake van kwaad opzet: boze tongen beweren dat een eigenaar van vlas, dat in de schuur werd opgestapeld, zelf de brand stichtte. Hij liet nl. een brandende kaars in de schuur achter en ging rustig op café. Men heeft nooit de schuldige kunnen vinden!

Tot 1939 behoorden roterijen die langs de Leie gelegen waren, bij de hoeve. Veys had tevens een tabaksast ingericht in de koestal wat erop wijst dat hij ook aan tabaksteelt deed.

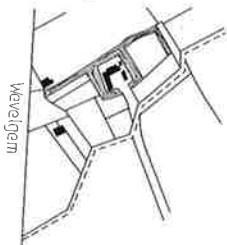
In 1946 is Cyriel Buyse, afkomstig van Geluwe op de hoeve gekomen als nieuwe pachter. Daar hij uit de tabaksstreek kwam, werd direct begonnen met de tabaksteelt en de bouw van een nieuwe tabaksast.

herstelt jaren '50, 1967 nieuwe deuren), hoenderhok (1946), tabakast (1947, tot 1965 in werking), hangar manège (1965), villa (palend aan manège: 1965-'66), clubhuis (begin jaren '70), kapel (nis in rechter steunpilaar inrijpoort), hangar landbouwmuseum (1985).

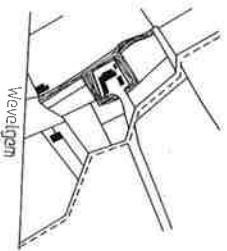
Totale oppervlakte: 1980: 8 ha
74 a - 1984: 10 ha (Weiland: 10 ha).

Voornaamste specialiteiten: tot 1966: landbouwbedrijf, sedertdien: paardemanège.

1840

1883

1922

1952

Woonhuis (1837).

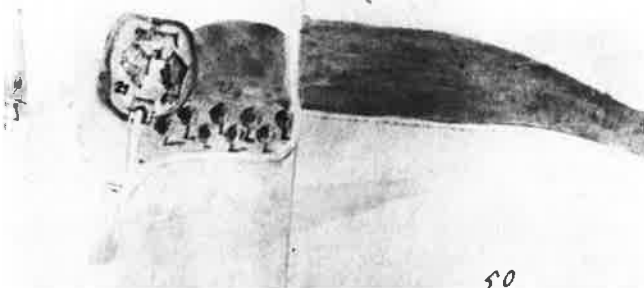
In 1932 werd Paul Wyseur, pachter van de St.-Omaarshoeve, de nieuwe eigenaar. Sedert 1963 is J. Buyse de eigenaar. Zijn broer Albert bleef tot 1966 'boeren' op de hoeve, J. Buyse was toen woonachtig in de Kerkstraat.

Sedert 1962 begon men enkele paarden te houden, de hobby van de eigenaar J. Buyse. In 1966 werd palend aan de hoeve een woning met hangar gebouwd, de manège Leiedal werd gesticht.

Tijdens de weekends kan men er paardrijden. De hoevegebouwen werden omgebouwd tot paardestallingen zodat men nu een accommodatie heeft van 33 paarden. Het oudste gedeelte van de hoeve is de vroegere koestal, die nog typisch 18de-eeuwse kenmerken vertoont; muurvlechtingen en een typisch 'getapt' Vlaams gebinte. Het woonhuis was van 1966-1970 bewoond door de verzorger van de paarden: Marcel Warlop. In de periode 1970-1974 was het leegstaand. In 1974 werden er smaakvolle veranderingen uitgevoerd, sedertdien is het woonhuis bewoond door wed. Delabie.

* De geschiedenis van de eigenaars in de periode 1867-1952 werd samengesteld uit gesprekken met talrijke landbouwers. Archiefmateriaal werd niet gevonden en kan dus niet bevestigd worden.

Leiedal (nr. 21), 1747. (R.A.K. Gemeentearchief Bissegem 1-2)

Evolutie van de omwalling en het landbouwareaal

Reeds gedurende de eerste helft van de 18de eeuw was Leiedal omweld. De hoeve was gelegen in het alluvium van de Hellebeek. Tot 1948 bleef de hoeve volledig omweld, toen werd het gedeelte achter de schuur en een gedeelte achter de koestal opgevuld. In het begin van de jaren '50 verdween het resterende gedeelte. Uit de figuren blijkt duidelijk dat de hoeve sterk werd uitgebreid.

Op het plattegrond van 1952 wordt de tramroute afgebeeld. Met de aanleg van het vliegveld werd de tramroute verlegd omdat de elektrische bovenleiding te gevaarlijk was voor de vliegtuigen en vermoedelijk ook storingen teweegbracht op de radioverbindingen. Uit gesprek met J. Buyse bleek dat de tram liefst 36 maal per dag voorbijkwam. We vermeldden reeds dat het landbouwareaal op het einde van de jaren '20 53 ha groot was. Door onteigeningen was dit geslonken tot 33 ha in 1946, en tot 11 ha in 1965. In 1966 werd de grond opnieuw gevoegd

bij het landbouwareaal van de St.-Omaarshoeve. Leiedal was toen amper 2,85 ha groot. Sedertdien werd grond bijgekocht en gehuurd, zodat het landbouwareaal terug opliep tot 10 ha in 1984.

ARCHIEF

R.A.K.: Gemeentearchief Bissegem 1-2, Landboek Bissegem, 1740.

- Copie Kabinetskaarten Ferraris (1771-1778).

- Aanwinsten, VI, 6978, Kadasterplan 1809.

Technische Dienst, stad Kortrijk: atlas der Buurtwegen, 1846.

Het oudste gedeelte van de hoeve. De koestal uit het midden van de 18de eeuw, die in 1967 werd omgebouwd tot paardestal.

